

BELİRSİZLİĞE KARŞI TUTUM ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

DEVELOPPING ATTITUDES TOWARD UNCERTAINTY SCALE

Kurtman ERSANLI¹
Emel Uysal²

Öz

Bu çalışmada Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği'ni geliştirmek amacıyla ölçek geliştirme basamakları takip edilmiştir. Bu amaç doğrultusunda Rehberlik ve Psikolojik Danışma alanında uzman kişiler yardımıyla madde havuzu oluşturulmuştur. Bu maddeler PDR ve Psikoloji alanında uzman kişilerin görüşüne sunularak alınan geri bildirimler sonunda gerekli elemeler yapılarak 40 maddelik bir form elde edilmiştir. Oluşturulan bu yeni form beşli likert tipi taslak bir ölçek şeklinde yazılmış ve 2014 yılı bahar yarıyılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 237 öğrenciye uygulanmıştır. Bu uygulama sonunda elde edilen verilere dayalı olarak yapılan Açıklayıcı faktör analizi ile madde yükleri incelenmiştir. Yük değeri .40'in altında ve birden fazla faktörde aldıkları yük değerleri farkı .10 ve altında olan toplam 25 madde ölçekten çıkarılmıştır. Analizdeki bulgular doğrultusunda 15 maddelik bir ölçek elde edilmiştir. Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeğini geçerliliğini test etmek amacıyla, Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği (Sarı, Dağ; 2009) ile birlikte Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 304 öğrenciye uygulanarak ölçekler arası ilişki incelenmiştir. Buna göre Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği ile Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r = .85, p < .01$), iç tutarlık katsayısının $\alpha = .89$ olduğu görülmüştür. Tüm bu elde edilen verilere göre geliştirilen "Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği"nin, bireylerin belirsizlik düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılabilir ve güvenilir bir ölçek olduğunu söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Belirsizlik, Belirsizliğe Tahammülsüzlük, Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği, Ölçek, Geçerlik

Abstract

In this study, scale development steps were followed to improve "Attitudes Toward Uncertainty Scale". For this purpose by the help of leading experts in the department of Guidance and Counseling, item pool was created. These items submitted for the opinion of leading experts in the department of Guidance and Counseling and Psychology, after received feedback from these experts by making their quire delamination 40-item form was obtained. Created this new form, written in the form of a draft five-point Likert-type scale and applied to 237 students from the Faculty of Education of Ondokuz Mayıs University in the spring semester of 2014. At the end of this application based on the obtained data factor load were analyzed by exploratory factor analysis. Load values below .40 and load on multiple factors which value they receive notice of .10 and below 25-item were removed from the scale. According to findings of the analysis, a 15-item scale was obtained. In order to test the validity of the Attitudes Toward Uncertainty Scale, scale applied to 304 student of the Faculty of Education of Ondokuz Mayıs University along with Intolerance of Uncertainty Scale (Sarı, Dağ; 2009) and relations between the scales were examined. Accordingly there is a significant positive correlation between the Attitudes Toward Uncertainty Scale and Intolerance of Uncertainty Scale ($r = .85, p < .01$) and the internal consistency coefficient was found to be $\alpha = .89$. According to all the data obtained, we can say that the developed Attitudes Toward Uncertainty Scale, is a valid and reliable scale that can be used to determine the level of uncertainty of individuals.

Key Words: Uncertainty, Intolerance of Uncertainty, Attitudes Toward Uncertainty Scale, Scale, Validity

¹ Prof.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü PDR Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, kersanli@omu.edu.tr

² Psi.Dan., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı PDR Programı yüksek Lisans Öğrencisi, emeluyosal555@hotmail.com

GİRİŞ

Her canlı doğumla başlayan ve ölümüne kadar süren, adına ömür dediğimiz bir süreçten geçmektedir. Bu süreç bir yandan inişli yokuşlu olduğu kadar, belirliliğin ve belirsizliklerin de yaşandığı oldukça karmaşık, yani gizemli bir zaman dilimidir. Tüm bu durumlar bireyin yaşam felsefesini belirlerken yaşam doyum düzeyini de etkilemektedir. Yaşam, statik değil dinamik bir sürecin anlatımı olduğuna göre, bireyin tüm çabaları, doğumdan itibaren kendini ve çevresini tanıyarak arzu ettiği bir varoluşu gerçekleştirmeye dönüktür.

Bu çaba her an yeni kararlar vermeyi ve uygulamayı gerektirmektedir. Bu nedenle yaşam, yeni kararların ve uygulamaların bir bütünü olarak da tanımlanmaktadır. Durumu oluşturan faktörlerin sayısı arttıkça ve belirsizleştikçe kararların verilmesi ve uygulanmasında sorunlar doğmakta, bu da bireyin kişisel gelişimini ve gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bireylerin etkili karar vermelerinin kendilerinin ve diğerlerinin yaşamını daha doyumlu hale getireceği ve etkili karar verme yöntemlerinin öğretilerilebilir olduğu söylenmektedir (Akt. Bacanlı, 1999, s. 7). Karar verme eylemi anlık değildir ve çeşitli aşamalardan oluşmaktadır. Bu aşamalar; karar verilmesi gereken bir durumun farkına varma ve durumu tanımlama, karar verilmesi gereken durum ile ilgili bilgi toplayarak seçenekleri belirleme, seçenekleri araştırma inceleme ve değerlendirme, birey yaşamı açısından en olumlu ve etkili sonuçlar doğuracak olan seçeneği tercih etme ve uygulamaya koyma, sonuçları değerlendirerek gerekirse yeniden seçim yapma ve yapılan seçimle ilgili yakın sosyal çevreden geri bildirim alma olarak sıralanmaktadır (Akt. Sardoğan, Karahan ve Kaygusuz, 2006, s. 79).

Karar verme birçok bilişsel işlemleri içeren ve bireyin yaşam felsefesiyle bağlantılı bir süreçtir. Bu sürecin işleyişi aynı zamanda bireyin içinde bulunduğu durumun belirlilik düzeyi ve doğması olası sonuçların öngörüle bilinmesiyle yakından ilgilidir. Çok seçenekli kararlar bireyler açısından daha fazla güçlük ortaya çıkarmaktadır. Bu durum bireyde strese yol açar. Aynı zamanda bu karar karmaşıklığı bireyi karar vermede olumsuz etkiler (Akt. Deniz, 2011; Shiloh, Koren ve Zakay, 2001).

Karar ve karara bağlı davranışları anlamaya çalışmak ya da tahmin etmeye çalışmak yerine psikolojik belirsizlik etkin bir şekilde ölçülebilmektedir (Wells, 1994). Kişinin bir çok seçenek arasından birine yönelmesi bilişsel ve kompleks bir süreçtir. Etkili ve sağlıklı karar vermek için bu bilişsel süreçlerin işlenmesi gerekmektedir. Karar vermeden önce seçenekler çok iyi değerlendirilmelidir (Deniz, 2011). Karar vermeyi engelleyen birçok etmen bulunmaktadır. Genel olarak; amaçların iyi anlaşılması, bilgi eksikliği, zaman kısıtlılığı, bedensel ve ruhsal hastalıklar, aceleci kişilik yapısı, seçenekleri doğru değerlendirememek kararsızlığa neden olabilmektedir (Akt. Gül, 2010; Kuzgun ve Bacanlı, 2005). Bireylerin problemlerinin üstesinden gelebilmesinde etkili karar verme becerilerine sahip olması ve karar verme konusunda kendilerine güvenmeleri önemlidir. Verilecek kararların duyulan hoşnutsuzluk bireylerde pek çok olumsuz psikolojik sonuçlara neden olabilir. Karar verme bireyin çok sayıda eylem alternatifi belirlediği, değerlendirdiği bu alternatiflerden birisini uygulamak için seçtiği karmaşık bir aşamalar bütünü olarak tanımlanır (Akt. Yılmaz ve Altınok, 2010; Philips, Pazenla ve Ferrin, 1984).

Belirsizlik durumları insanda çok ciddi gerilim ve stres yaratır. Bu da beyin tarafından tehlike sinyali olarak algılanır ve adrenalin hormonu devreye girer. Adrenalin hormonu tehdit karşısında salgılanan ve kaç ya da savaş tepkisine neden olan hormondur. İnsanlar ilkel çağlarda bu sayede tehlikelerden kaçabilmiş ve hayatta kalabilmişlerdir. Bilgi ise belirsizliği

ortadan kaldırmaya yarayacak en önemli silahtır. Bilirseniz daha az endişe duyar ve daha az belirsizlik yaşarsınız (Toledo, 2014).

Belirsizlik durumu, beklenmedik ve ani bir biçimde gelişen, çeşitli biçimlerde yaşamın gündelik akışını kesintiye uğratma ve var olan bireysel ve toplumsal işleyişi sarsma potansiyeli taşıyan bir olay ya da olaylar dizisine göndermede bulunur, bireyin tutumlarını genellikle olumsuz yönde etkileyebilir ve krize neden olabilir(Çaplı, Taş; 2009).

Belirsizlik altında bilinçli karar verebilmek için insanlar iki bilgi türüne ihtiyaç duymaktadır. Bu bilgiler; olası sonuçların açıklanmaya çalışılması ve zamanla edinilen kişisel deneyimlerdir(Akt. M. Marx ve U. Weber, 2012).

Literatür çalışmalarından elde edilen bilgiler doğrultusunda belirsizliğe karşı tutumu tüm boyutları ile anlatabilecek bir tanım yapılmasına gerek duyulmuştur. Bu gerekçe ile belirsizliğe karşı tutum; karar aşamasında yaşanan gelecek ile ilgili istenen ya da istenmeyen durumların hangi şartlarda, ne düzeyde gerçekleşip gerçekleşmeyeceğinin yanında getiri ve götürüsünün bilinmemesinin yarattığı bilişsel ve duyuşsal anlamda bir dengesizlik durumu şeklinde tanımlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE AMACI

Giriş bölümünde bireyin kişisel gelişim ve gerçekleşiminde yaşadığı ve yaşaması olası olan sorunlarının oluşmasında belirsizliklerin rolü olduğu; bireyin yaşadığı belirsizliğe karşı tutumunu belirlemeden ona gerekli yardımın verilemeyeceği belirtilmişti. Yapılan literatür taraması sonunda ülkemizde “Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeğinin” dışında “bireylerin belirsizliğe karşı tutum düzeylerini” belirlemeye yönelik bir ölçme aracına rastlanmamıştır. “Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeğinin” Sarı ve Dağ (2009) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmış bir ölçektir. Ölçeğin orijinal hali (Intolerance of Uncertainty Scale) uzun ve kısa olmak üzere iki formdan ibarettir. Uzun formu 27 maddeden, kısa formu ise 12 maddeden oluşmaktadır. Ancak Sarı ve Dağ, sadece uzun formun uyarlamasını yapmışlardır. Bu nedenlerle “bireylerin belirsizliğe karşı tutum” düzeylerini belirleyebilecek bir ölçme aracına gereksinin duyulacağı düşünülerek “Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği'nin” geliştirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Ölçek Maddelerinin Oluşumu

Belirsizliği konu alan öncelikle yurt içi ve yurtdışı araştırmalar ve gerekli literatür taraması yapıldıktan sonra elde edilen bilgiler ışığında belirsizlik kavramı tanımlanmış ve bu kavramın içeriğini yansıtan örnek ifadelerin yer aldığı bir form oluşturulmuştur. Oluşturulan bu form, madde havuzu oluşturmak amacıyla PDR alan çalışanlarına verilerek belirsizliğe karşı tutumunu içeren ifadeler yazmaları istenmiştir.

Alan çalışanlarından gelen toplam 56 madde gerekli düzenlemeler sonunda 45 maddeden yeni bir form oluşturulmuştur. 45 maddelik bu form PDR ve Psikoloji alanında uzman kişilerin görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan alınan geri bildirimler sonunda 5 madde daha elenerek 40 maddelik bir yeni form elde edilmiştir. Oluşturulan bu yeni form beşli likert tipi taslak bir ölçek şeklinde yazılmış ve 2014 yılı bahar yarısında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğretim gören 237 öğrenciye uygulanmıştır. Bu uygulama sonunda elde edilen veriler Açıklayıcı faktör analizi yapmak üzere öncelikle bilgisayar ortamına aktarılarak veri girişinde hata yapıp yapılmadığı kontrol edilmiş ve hata bulunan veriler düzeltilmiştir. Verilerin 1.00 ile 5.00 arasında değişen minimum ve maksimum değerler dikkate gerekli analizler SPSS 20.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi için de 2014 yılı bahar yarısında Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Eğitim Fakóltesi'nde öğretim gören 304 öğrencinin Belirsizliğe Karşı Tutum Düzeyleri Ölçeği'nden ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu süreç bulgular bölümünde ayrıntılı olarak verilmiştir.

BULGULAR

a) Açımlayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Ölçeğin ilk uygulamadan elde edilen verilerinin faktör analizi için uygun olup olmadığı Kaiser-Meyer- Olkin (KMO) testi ve Barlett Sphericity testi ile incelenmiştir. KMO değeri .919 olarak bulunmuş, Barlett Küresellik testinin anlamlı olduğu [$x^2= 5079.703df= 780$ $p<.001$] saptanmış ve verilerin analize uygun olduğu kanıtlanmıştır (Büyüköztürk, 2011).

237 öğrencinin verdiği cevaplar üzerinde yapılan açımlayıcı faktör analizinde, faktörleştirme Varimax döndürme tekniği ile yapılmıştır. Analizde, her bir faktörün öz değerinin en az 1 olması, her bir faktördeki maddelerin faktör yüklerinin en az .40 değeriine sahip olması dikkate alınmıştır. Ölçeğin uygulandığı kişi sayısı en az 200 olduğunda arasında bu değerin kullanılması tavsiye edilmektedir(Kim-yin 2004, Akt. Şencan, 2005; Akt Koçyiğit, 2013).Faktörleştirme sonucunda Rotated Factor Matrix tablosunda yer alan, yük değeri.40'in altında ve birden fazla faktörde aldıkları yük değeri farkı .10 ve altında olan toplam 25 madde ölçekten çıkarılmıştır. Son analiz sonucunda maddelerin faktör yüklerinin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

Açımlayıcı Faktör Analizi sonucunda tek faktörde toplanan maddelerin faktör yük değeri Tablo.1'de verilmiştir.

Tablo 1.Maddelerin Faktör Yük Değerleri

Maddeler	Faktör Yükleri
Madde2	.583
Madde6	.645
Madde9	.589
Madde10	.565
Madde12	.652
Madde14	.616
Madde23	.661
Madde24	.572
Madde33	.745
Madde34	.745
Madde35	.770
Madde36	.759
Madde37	.770
Madde38	.778
Madde39	.706

b) Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Açımlayıcı faktör analizinde ortaya çıkan tek faktörlü yapı SPSS Amos 18.0 programı kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi yöntemi ile test edilmiştir. 15 maddeden oluşan tek faktörlü belirsizlik karşı tutum ölçeği model sınamasında uygulanan doğrulayıcı faktör analizi için 304 kişilik bir gruptan elde edilen veriler kullanılmıştır.

Gözlenen verinin tek boyutlu modele ne oranda uyum sağladığını belirlemek amacıyla Amos ile yapılan doğrulayıcı faktör analizinde, modelin, kabul edilebilir bir uyum iyiliğine sahip olup olmadığı uyum iyiliği istatistikleri ile değerlendirilmiştir. Buna göre Ki-kare (χ^2), Ki-kare'nin serbestlik derecesine oranı (χ^2 / sd), uyum iyiliği indeksi (GFI), düzenlenmiş uyum iyiliği indeksi (AGFI), karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI) ve yaklaşık hataların ortalama karekökü (RMSEA) modelin değerlendirilmesinde kullanılmıştır. Ki kare değerinin 0'a yakın olması ve istatistiksel olarak anlamlı olmaması ($p > .05$), χ^2 / sd oranının 3'ten küçük olması mükemmel uyuma işaret etmektedir (Kline, 1994). GFI, AGFI ve CFI değerleri 0 ile 1 arasında değişmekte .90 ve üzeri değerler iyi uyuma, .95 ve üzerinde ise mükemmel uyuma karşılık gelmektedir (Büyüköztürk, Çokluk ve Şekercioğlu, 2010).

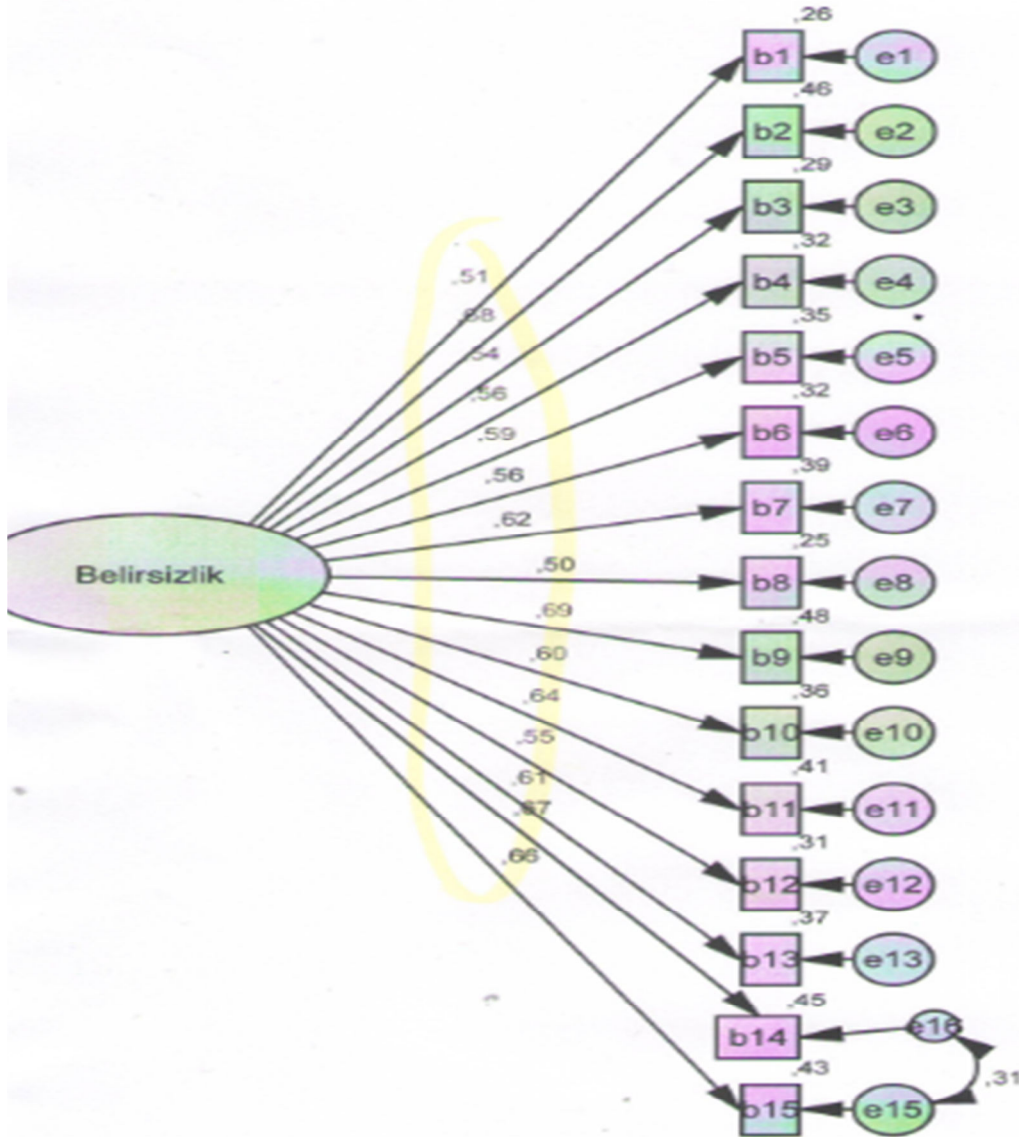
Doğrulayıcı faktör analizine ilişkin uyum indeks değerleri Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2: Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonucunda Elde Edilen Uyum İndeksleri

Uyum İndeksi	Ölçüm Değeri	Uyum İndeksi	Ölçüm Değeri
χ^2 / sd	191.776/89= 2.155	RMR	.064
RMSEA	.062	AGFI	.896
GFI	.923	CFI	.932

Tablo 2'de görüldüğü üzere, $\chi^2 = 191.776$. $\chi^2 / sd = 2.155$ olarak bulunmuştur. χ^2 / sd oranının 3'ten küçük olması mükemmel uyuma karşılık gelmektedir (Kline, 1994). RMSEA değeri .062 düzeyinde bir uyum indeksi göstermektedir. Bu uyum düzeyi .08'den düşük olduğu için iyi bir uyuma işaret etmektedir. RMR uyum indeksi .064 mükemmel uyuma karşılık gelmektedir. GFI ve AGFI incelendiğinde GFI=.923, AGFI=.896 olduğu görülmektedir. Bu, GFI'nın ve AGFI'nın iyi bir uyuma işaret ettiğinin göstergesidir. CFI uyum indeksinin .932 ile iyi bir uyum gösterdiği şeklinde değerlendirilebilir.

Açıklanan uyum indeksleri doğrultusunda, doğrulayıcı faktör analizi sonucunda tek faktörlü ölçeğin yapısının kabul edilebilir ve geçerli sonuçlar verdiği görülmektedir. Bu değerlerin istatistiksel olarak anlamlı olması ve faktör yük değerlerinin yüksek olması nedeniyle ölçeğin yapı geçerliğine sahip olduğu söylenebilir. Şekil 1'de doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen değerler yer almaktadır.

Şekil 1. Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği'nin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Şekil 1'de de görüldüğü üzere tüm maddelerin faktör yükleri .4' ten büyüktür.

c) Uyum Geçerliğine İlişkin Bulgular

Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeğini test etmek amacıyla, Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği (Sarı, Dağ; 2009) ile birlikte Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 304 öğrenciye uygulanarak ölçekler arası ilişki incelenmiştir. Buna göre Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği ile Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r = .85, p < .01$).

Bu veriye bakıldığında Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği'nin yüksek oranda uyum geçerliğine sahip olduğu gözlenmiştir.

d) Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeğinin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği'nin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır. Güvenirlik çalışması, ilk 237 kişilik örneklemeden ve

güvenirlilik çalışması için toplanmış 304 kişilik örneklem gurubu üzerinden hesaplanmıştır. 237 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde yapılan analize göre, ölçeğin iç tutarlık katsayısı $\alpha=.90$ bulunmuştur.304 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde yapılan analize göre, ölçeğin iç tutarlık katsayısı $\alpha=.89$ bulunmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada bireylerde belirsizliğe karşı tutum düzeylerini belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda ölçek geliştirme basamakları takip edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi için 237 öğrenciden veri toplanmıştır. Doğrulamalı faktör analizi için 304 öğrenciden veri toplanarak gerekli analizler yapılarak ölçeğin geçerlik ve güvenirliği belirlenmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ölçek tek faktörlü yapıdadır. Doğrulamalı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında ölçeğin yapısının kabul edilebilir ve geçerli sonuçlar verdiği görülmektedir. Değerlerin istatistiksel olarak anlamlı olması ve hata varyanslarının düşük, faktör yük değerlerinin yüksek olması nedeniyle ölçeğin yapı geçerliğine sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Tüm bu analizler sonucunda elde edilen Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği'nden alınabilecek en düşük puan 15 en yüksek puan 75'tir. Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği, bireylerin belirsizlik düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçektir.

Belirsizliğe Karşı Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi aşamasında örneklemin üniversite öğrencilerinden seçilmiş olması, araştırmanın bir sınırlılığı olarak kabul edilebilir. Bu nedenle ileride yapılacak çalışmalarda ölçeğin, farklı özelliklerdeki gruplarda geçerlik ve güvenirliğinin test edilmesini önerilir.

KAYNAKÇA

- Altınok, E. Y. (2010). Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekâ Düzeylerinin Karar Vermede Özsayı ve Karar Verme Stillerini Yordama Gücü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 685-705.
- Bacanlı, F. (1999). Kararsızlık Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Türk Psikoloji Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1999, 7-16.
- Büyüköztürk, Ş. , Çokluk, Ö. ve Şekercioğlu, G. (2010). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları. Ankara. Pegem Akademi.
- Çaplı, O. T. (2009). “Kriz Haberciliği”, Televizyon Haberciliğinde Etik, Hollanda Dışişleri Bakanlığı'nın MATRA Programı Kapsamında Fatusch B.V. Tarafından Yürütülen “Türkiye’de Etik Haberciliğin Geliştirilmesi Projesi kapsamında hazırlanmış. Ankara, 2009
- Deniz, M. E. (2011). Karar Verme Stilleri ve Beş Faktörlü Kişilik Özelliklerinin Bağlanma Stilleri Açısından İncelenmesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri • Educational Sciences: Theory & Practice - 11(1) • Kış/Winter • 97-113
- Ersanlı, K. , Koçyiğit, M. , Ait Olma Ölçeğinin Psikometrik Özellikleri, 2013
- Gül, H. (2010). Yükseköğretim Öğrencilerinin Kişisel Kararsızlık Davranışı Düzeylerinin İncelenmesi, Kocaeli Üniversitesi, 2010. ISSN:1306-3111e-Journal of New World Sciences Academy 2010, Volume: 5, Number: 3, Article Number: 1C0198
- Kline, P (1994). An Easy Guide to Factor Analysis. Routledge. Oxon, UK.
- Sardoğan, M. E. , Karahan, T. F. , Kaygusuz, C. (2006), Üniversite Öğrencilerinin

Kullandıkları Kararsızlık Stratejilerinin Problem Çözme Becerisi, Cinsiyet, Sınıf Düzeyi ve Fakülte Türüne Göre İncelenmesi, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, Haziran 2006. ss. 78-97.

Sevda Sarı, İ. D. (2007). Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği, Endişe ile İlgili Olumlu İnançlar Ölçeği ve Endişenin Sonuçları Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması, Geçerliliği ve Güvenilirliği. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Toledo, S. D. (2014); http://www.hurriyetaile.com/neden-dogumdan-korkuyoruz_15379.html

Weber, S. M. (2012). Decision Making Under Climate Uncertainty: The Power of Understanding Judgment and Decision Processes. 99-128.

Wells, P. D. (1994). Measuring Psychological Uncertainty: Verbal Versus Numeric Methods. *Annual Meeting of the Midwestern Psychological Association*. Chicago: American Psychological Association .

EK -1: Belirsizliğe Karşı Tutum Düzeyleri Ölçeği

Sıra No	MADDELER	TERCİH DÜZEYİ				
		↔				
		EN AZ	EN ÇOK			
		1	2	3	4	5
4.	Kararsızlığımı sonlandırmak için aldığım karardan emin olamam.					
10.	Belirsizlik beni psikolojik olarak yoruyor.					
11.	Belirsiz durumlar zihnimi çok meşgul ediyor.					
15.	Belirsiz durum uzadıkça gerilimim artar.					